

Tilskud til forskning i bæredygtig produktion af biomasse

Befolkningstilvækst og klimaforandringer skaber behov for øget produktion af fødevarer og biobaserede produkter. 21 europæiske lande er nu gået sammen og indkalder forslag til forskningsprojekter, der kan fremme en bæredygtig intensivning af landbrugsproduktionen.

FN vurderer, at der i 2050 vil være mere end ni milliarder mennesker på jorden. Det vil medføre et øget behov for produktion af fødevarer og en stigende efterspørgsel på biobaserede produkter, som kan erstatte anvendelsen af fossil energi, skriver DCA – National Center for Fødevarer og Jordbrug på sin hjemmeside.

Situationen forværres af, at der hvert år forsvinder store dyrkningsarealer på grund af klimaændringer, ligesom der forsvinder store landbrugsarealer som følge af befolkningstilvæksten, fordi der bygges byer, veje og andre anlæg på landbrugsjorden. Endelig bliver landbrugsproduktionen udfordret af klimaændringer, både i forhold til ændringer i temperatur og nedbør, men også i forhold til nye plantesygdomme og andre skadegørere.

I takt med at arealet, der kan bruges til produktion af biomasse, svinder, må produktionen intensiveres på den tilbageværende jord, men hvis landbrugets klimaaftryk stiger som følge af u hensigtsmæssig anvendelse af gødning og pesticider, så vil det forstærke problemerne i stedet for at løse dem.

Med andre ord: Fremtidens fødevarereproduktion står over for store og modsatrettede udfordringer.

En række europæiske lande samarbejder om forskning, der skal medvirke til udvikling af klimarobuste produktionssystemer, der sikrer tilstrækkelig produktion af fødevarer og biomasse. Det sker i regi af den europæiske organisation FACCE-JPI, hvor Danmark deltager sammen med 20 andre europæiske lande.

I samarbejde med Europa-Kommissionen har partnerlandene netop offentliggjort et opslag, hvor forskere

kan ansøge om midler til fælles europæiske forskningsprojekter. Det vejledende budget er på 15 millioner Euro.

Det nye initiativ hedder FACCE SURPLUS (Sustainable and Resilient agriculture for food and non-food systems) og skal skabe øgede muligheder for europæisk forskningssamarbejde inden for bæredygtig og klimarobust fødevarereproduktion.

Ifølge opslaget kan der søges om støtte til forskningsprojekter inden for blandt andet produktion og forarbejdning af biomasse, udvikling af bæredygtige, biobaserede produkter samt bæredygtig intensivning af fødevarereproduktionen.

Opslaget kan ses på FACCE JPI's hjemmeside: www.facejpi.com.

Kilde: <http://dca.au.dk>

GoBiGas er nu koblet på gasnettet

Sveriges største forgasningsanlæg, GoBiGas, der producerer biogas på basis af restprodukter fra skoven, er nu i fuld drift og har siden den 15. december leveret gas ud på nettet.

– Efter et intensivt arbejde med indkøring af anlægget i det forløbne år, har vi nu nået en vigtig milepæl, siger projektleder for GoBiGas, Freddy Tengberg i en pressemeddelelse.

Gassen har nu et metanindhold på over 95 procent og en kvalitet, så den kan sendes ud på det svenske naturgasnettet og bruges i blandt andet transportsektoren.

– I de kommende år skal vi demonstrere, at anlægget kan levere en

stabil gasproduktion, og derudover vil vi arbejde på at udvikle brændselshåndteringen, så vi kan opnå en større fleksibilitet i valg af brændsler, siger Freddy Tengberg.

GoBiGas har i indkøringsperioden valgt at bruge træpiller, men planen er, at man med tiden skal kunne modtage forskellige former for træaffald.

Anlægget har en kapacitet på 20 MW, svarende til brændstofforbruget i 15.000 biler eller 400 busser. Hvis anlægget arter sig som det skal, er det planen at udvide kapaciteten til 80-100 MW. TS

Læs mere på gobigas.goteborgenergi.se

Maabjerg BioEnergy har fortsat problemer med at transportere gylle i rørledninger

Alvorlige problemer med gylle- og slamledninger har haft store omkostninger for Maabjerg BioEnergy, som nu bestiller syn og skøn.

Maabjerg BioEnergy er ikke bare ét af verdens største industrielle biogasanlæg. Ved etableringen var det også banebrydende på logistikområdet, hvor man opførte en stor omladestation, så man kunne pumpe gylle gennem en 14 kilometer lang rørledning fra omladestationen ind til biogasanlægget i Måbjerg.

Omladestationen og rørledningen var en afgørende faktor for at få et stort EU-tilskud, men det virker ikke. Knap tre år efter at det første læs gylle blev afleveret til Maabjerg BioEnergy, er det stadig ikke lykkedes at pumpe gylle gennem rørledningen – modstanden i ledningen er simpelthen for stor.

Pumperne er for små

Undersøgelser tyder på, at det installerede system af gyllepumper er underdimensioneret. Og den fejl burde det rådgivende ingeniørfirma Rambøll have forudset, mener Maabjerg BioEnergy.

Men rådgiveren melder hus forbi, og derfor ser Maabjerg BioEnergy sig nu nødsaget til at bestille syn og skøn, som er et skridt på vejen til en voldgiftssag. Det fortæller administrerende direktør for Maabjerg BioEnergy Knud Schousboe.

– Vores interne undersøgelser tyder på, at rørmotstanden er langt højere end det, som vores rådgiver har antaget. De har tilsyneladende fejlvurderet gyllens hydrauliske egenskaber, da de rådgav os om valg af pumper og placeringen af dem. Derfor mener vi, at de har et ansvar for de projekteringsfejl, som er sket. Og efter som Rambøll har afvist forsøg på at finde en mindelig løsning, har vi bestilt syn og skøn, siger Knud Schousboe i en pressemeddelelse.

I efteråret har Maabjerg BioEnergy sammen med entreprenøren udført forsøg på en delstrækning, men det

Foto: Jens Bach

Maabjerg Bioenergy har haft ekstra mange lastbiler på vejene, fordi det aldrig er lykkedes at pumpe gyllen gennem en 14 kilometer lang rørledning som planlagt.

er stadig ikke lykkedes at finde en god teknisk løsning. En forsigtig vurdering siger, at det vil koste mindst 6-7 millioner kroner ekstra at ombygge rørledningen. Derudover vil den øgede pumpekapacitet øge driftsudgifterne i form af ekstraudgifter til el og vedligeholdelse.

Slamledning er også dyrere

Gylleledningen er desværre ikke det eneste problem. Også en 6,2 kilometer

lang slamledning fra Holstebro Centralrenseanlæg til Maabjerg BioEnergy fungerer dårligere end forventet.

Forventningen var, at rørledningen skulle kunne transportere slam med 3,5 procent tørstof. Men efterfølgende har det vist sig, at ledningen højst kan håndtere 2,6 procent tørstof. Det betyder, at man er nødt til at have et højere vandindhold for at undgå, at slammet sætter sig fast undervejs.

Og derfor har Maabjerg BioEnergy også været nødt til at investere en million kroner ekstra i et afvandingsanlæg, så man kan trække noget af vandet ud af slammet efter turen gennem rørledningen. Det må nemlig ikke indeholde for meget vand, når det kommer i rådnetankene. Den proces øger samtidig driftsomkostningerne med cirka en kvart million kroner om året.

Afklaring i løbet af vinteren

Maabjerg Bioenergy forventer, at der vil ligge svar fra syn og skøn i løbet af vinteren, hvorefter man kan være klar til en eventuel voldgiftssag.

Udgifter til syn og skøn og tilhørende advokatomkostninger vil være i størrelsesordenen en kvart million kroner. Omkostningerne vil i første omgang blive afholdt af Maabjerg BioEnergy.

TS

Taskforce for kvindelige forskere

Selv om antallet af kvinder i dansk forskning har været stigende gennem de senere år, er kvinder fortsat underrepræsenterede blandt det videnskabelige personale på de danske forskningsinstitutioner.

Det har fået uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen til at nedsætte en taskforce, der skal komme med forslag til initiativer, der umiddelbart kan sættes i værk. Herudover skal taskforceen hjælpe med at identificere, hvor der er behov for et bedre videngrundlag for at kunne sætte effektivt ind. Taskforceen begynder sit arbejde i starten af 2015 og forventes at afslutte arbejdet ved udgangen af første kvartal af 2015. TS

Læs mere på maabjerg-bioenergy.dk.

Nordjysk brændselscellevirksomhed overtaget af tysk partner

Investeringer for et trecifret millionbeløb skal give brændselscellerne fra nordjyske SerEnergy et kommercielt gennembrud. Som led i satsningen får spin-off virksomheden fra Aalborg Universitet tysk eneejer, men de to stiftende ingeniører er fortsat i front.

Den tyske industrikoncern Fischer Group overtager alle aktier i SerEnergy A/S fra stifterne, direktør Anders Korsgaard og teknisk direktør Mads Bang, og Aalborg Universitet, som har haft en andel i virksomheden siden starten i 2006. Fischer Group GmbH har været med som underleverandør og aktionær siden 2011, men i den nye rolle som eneejer forpligter det tyske selskab sig til at investere massivt i udrulningen af den danskudviklede teknologi. Det skriver Aalborg Universitet på sin hjemmeside.

– Gennem den seneste tid har vi overvejet, hvordan teknologiens enorme potentiale bedst udnyttes, så vi bringer virksomheden til det næste niveau. Det bliver en kapitalkrævende proces, men Fischer Group er fast besluttet på at stille de nødvendige investeringer til rådighed over den kommende årrække, siger Anders Korsgaard.

Timing'en i beslutningen hænger sammen med, at en række usikkerheder nu er ryddet af vejen. SerEnergy er klar med en ny generation af brændselsceller, hvor virkningsgraden er markant forbedret, og tidligere leverandørproblemer i produktionen er løst ved at tage opgaver hjem i samarbejde med Fischer Group.

– Vi har fået styr på teknologisisiden og produktionen, og vi er blevet meget klogere på, hvad det er for kunder, vi skal satse på, efter at vi har været ude og sælge til alle mulige forskellige markeder, opsummerer direktør Anders Korsgaard.

Et metanoldrevet alternativ

Konsekvensen er, at SerEnergy nu går målrettet efter at være et konkur-

Foto: Aalborg Universitet

Tysk kapital skal være med til at sikre, at Serenergys metanoldrevne brændselsceller får et kommercielt gennembrud. Stifterne af virksomheden Anders Korsgaard (til venstre) og Mads Bang (til højre) vil dog stadig være i front.

rencedygtigt metanoldrevet alternativ til dieselforbrugende anlæg, der udleder en masse CO₂.

– Det er en tommelfingerregel, at hver dieselgenerator udleder CO₂ svarende til 100 personbiler, fordi de er i gang 12-24 timer i døgnet. Så skiftet til mere effektive brændselsceller, der kører på metanol, giver store besparelser, og det bringer tilbagebetalingstiden helt ned på et-to år. Tilsvarende er busser og andre

kommercielle køretøjer, der er på vejene mange timer i døgnet, et oplagt marked, fordi tilbagebetalingstiden bliver kortere. Det gælder også skibsfarten, hvor der er store problemer med at overholde kravene om at begrænse emissionerne af NOx og partikler, fortæller Anders Korsgaard.

Personbilerne kommer senere

På sigt vil SerEnergy stadig gerne følge den oprindelige målsætning om at levere brændselsceller til privatbiler, men det giver bedre mening at satse på de andre markeder først.

– Der er både mere "red verden" og "red økonomien" over at gøre det på den her måde. Dieselgeneratorer til telekommunikation i Indien eller mineventilation i Sydafrika bruger så enormt meget diesel, at det er 100 procent rentabelt at skifte, samtidig med at vi fortrænger meget mere CO₂, end vi kunne gøre på vejene herhjemme. Når brændselsceller så kommer ned i en tiendedel af den pris, de har i dag, kan vi begynde at putte dem i personbiler i stort tal. Vi skal gennem nogle flere udviklingstrin, før det er samfundsøkonomisk fornuftigt, men det skal nok komme, lover Anders Korsgaard.

Læs mere på www.aau.dk

Fakta

- Serenergy blev stiftet i 2006 af Anders Korsgaard og Mads Bang. Virksomheden udvikler og producerer HT-PEM brændselsceller, der kan bruge metanol som brændstof.
- En 5 kW brændselscelle fra SerEnergy kan i dag købes for omkring 150.000 kroner, men det beløb ventes at falde markant de kommende år, i takt med at udbredelsen vokser.
- Økonomien i at bruge brændselsceller er allerede kraftigt forbedret, fordi virkningsgraden er gået fra godt 30 procent til 45 procent i den nye generation af brændselsceller fra SerEnergy.

170 millioner til bioenergi, brint og brændselsceller

EUDP og Energinet.dk har i fjerde kvartal 2014 valgt at støtte udviklingen af bioenergi, brint og brændselsceller med knap 170 millioner kroner. Omkring tre fjerdedele af de mange støttekroner går til brint og brændselsceller, mens bioenergi må "nøjes" med knap 40 millioner kroner.

De mange penge til brint og brændselsceller dækker et bredt spektrum af forskellige teknologier fra mikro-kraftvarme og nødstrømsanlæg til anlæg, der kan anvendes i transportsektoren. Derudover er der givet støtte til to store projekter, hvor fremstilling af brint via elektrolyse skal bruges til at

skabe balance i energisystemet. Det ene projekt er en fortsættelse af Me-Ga-støRE-projektet, hvor brint bruges til opgradering af biogas, mens det andet projekt er baseret på PEM-elektrolyse, hvor brinten skal bruges i industrien og transportsektoren.

Inden for bioenergi er der givet støtte til tre biogas-projekter, to projekter om termisk forgasning samt tre projekter, der skal fremme en mere miljøvenlig og effektiv produktion af kraftvarme.

Ansøgningsfrister i 2015

Næste ansøgningsfrist til EUDP-programmet er den 3. marts 2015. Programmet har mere end 400 millioner

kroner til rådighed til finansiering af nye energiteknologier i det kommende års to ansøgningsrunder. I løbet af 2015 vil EUDP ligeledes uddele to særpuljer for henholdsvis bølgekraft samt geotermi og store varmepumper. Særpuljerne er blevet til i forbindelse med energiforliget fra 2012. Endelig uddeles der i foråret en pulje for bygningsintegrerede solceller.

Ansøgningsfristens til EUDP-programmets anden runde er den 10. september, hvor der også er ansøgningsfrist til Energinet.dk's to programmer ForskEL og ForskVE. TS

Læs mere på www.ens.dk og www.energinet.dk

Program	Titel	Beskrivelse	Modtager	Tilskud
EUDP	Ultraformaling af halm øger dansk biogasproduktion	Projektet skal vise, hvordan formaling af halm kan øge produktionen af biogas. Målet er at kunne reducere opholdstiden med cirka 30 procent samtidigt med at gasudbyttet øges med 10-15 procent.	Euromilling A/S	2.250.000 ¹
EUDP	Regenererbar svovlfjernelse fra biomasseforgassere	Forgasningsgas fra biomasseforgasning indeholder betydelige mængder svovlbrinte, som skal fjernes, hvis gassen skal omdannes til syntetiske brændsler. I projektet vil der blive arbejdet med at fjerne svovl ved hjælp af metaloxid-absorbere og udvikle en teknik til absorber-regenerering.	Teknologisk Institut	6.377.000 ¹
EUDP	10 MW tryksat entrained flow forgasning	Formålet med projektet er at udvikle og demonstrere en 10 MW tryksat entrained flow forgasningsteknologi, som kan udnytte biomasse af lav kvalitet. Der er tale om første fase af et større projekt, hvor der er fokus på den indledende projektering og identifikation af potentielle stopklodser.	TK Energy ApS	2.260.000 ¹
EUDP	Urban Energy – forprojekt	I projektet skal der foretages et feasibilitystudie af, hvordan et biogasanlæg kan anvendes til at genindvinde energi og næringsstoffer i byspildevand. Projektet er et dansk-kinesisk samarbejde, der ventes at medføre eksport af dansk teknologi til Kina.	Renew Energy A/S	3.200.000 ¹
Energinet	Håndtering af Biokorrosion	Projektet skal være med til at reducere problemerne med korrosion i biomassefyrede kraftvarmeværker og kraftværker.	DTU Mekanik	4.500.000 ²
Energinet	Predictive Corrosion Monitoring System – Task 2	Projektet er et igangværende projekt, hvor der udvikles et system, som kan forudbestemme korrosionsrisikoen ved affaldsforbrændingsanlæg. Det åbner mulighed for bedre dampdata og dermed højere elvirkningsgrad.	FORCE Technology	6.500.000 ²
Energinet	Advanced Utilization of Wood Pellets	Projektet skal bidrage med ny viden, der gør det lettere for danske kraftværker at udskifte fossile brændsler med træpiller.	DTU Kemiteknik	7.400.000 ²
Energinet	MicrobStopNH3	MicrobStopNH3 er et biogasprojekt, hvor problemet med hæmning fra ammoniak i biogasanlæg søges løst ved til sætning af ammoniakresistente mikroorganismer.	DTU	5.000.000 ²

Nye bevillinger til bioenergi fra EUDP og Energinet.dk (ForskEL og ForskVE).

1. Der er tale om det ansøgte beløb, som kan blive ændret.
2. Beløbet kan blive ændret ved udarbejdelse af kontrakt mellem projektansøger og bevillingsgiver.

Program	Titel	Beskrivelse	Modtager	Tilskud
EUDP	ADDpower	Projektet har til formål at udvikle og teste en 20 kW generatorplatform, baseret på HT-PEM brændselsceller kombineret med en omformer, der kan konvertere metanol til brint. Der vil være fokus på erstatning af dieselgeneratorer i større arbejdsretøjer.	SerEnergy A/S	14.871.000 ¹
EUDP	HyBoost "Mere brint - optankning for mindre"	HyBoost-projektet skal øge kapaciteten og reducere omkostningerne ved etablering af brinttankstationer. Derudover skal der lægges en plan for de fremtidige udviklings- og kommercialiseringsbestræbelser.	H2 Logic A/S	22.187.000 ¹
EUDP	BoP-OP – Balance of Plant Optimisation (2.5 kW Reformate Product Cost Reduction)	I projektet skal der udvikles en 2,5 kW platform til anvendelse i mikrokraftvarmeanlæg og nødstrømsanlæg. Målet er at reducere omkostningerne og forbedre driften i forhold til eksisterende anlæg.	Dantherm Power A/S	9.852.000 ¹
EUDP	CROSSROADS – en unik højpålidelig nødstrømforsyning	Projektet skal udvikle et pålideligt nødstrømsanlæg til fiber-netværk, mobilnetværk og jernbanesystemer, hvor der anvendes brændselsceller, og hvor den samlede systemløsning udviser et antal væsentlige og unikke fordele i forhold til eksisterende anlæg.	LeanEco	7.418.000 ¹
EUDP	HyFlexDrive – fleksibelt brintbaseret brændselscellesystem til trucks	Projektet drejer sig om videreudvikling af H2Drive-brændselscellesystemet, som er udviklet af H2Logic. Det bruges til blandt andet gaffeltrucks og lufthavnstrækkere.	Dantherm Power A/S	9.688.000 ¹
EUDP	IEA Hydrogen Implementing Agreement 2015-16	Formålet med deltagelsen i IEA Hydrogen Implementing Agreement (HIA) er at sikre koordinering af den nationale F&U-indsats på brintområdet med den internationale indsats.	Dansk Gasteknisk Center a/s	386.000 ¹
EUDP	IEA Hydrogen Implementing Agreement Power to Gas arbejdsgruppe 2015-17	Formålet med deltagelsen i IEA Hydrogen Implementing Agreement (HIA) arbejdsgruppe for power to gas er at sikre koordinering af den nationale F&U-indsats med den internationale indsats.	Dansk Gasteknisk Center a/s	225.000 ¹
EUDP	Deltagelse i IEA Hydrogen Implementation Agreement task 31 efterfølgeren	Formålet med deltagelsen i IEA Hydrogen Implementing Agreement task 31 efterfølgeren er at øge og formidle dansk viden inden for sikkerhedsforskning på brintområdet.	DTU	301.000 ¹
Energinet	På vej mod keramiske elektrolyseanlæg i 2020	Projektet omhandler udvikling af SOEC-elektrolyseceller, der har potentiale til at kunne omdanne overskydende elproduktion til gas, som kan lagres i naturgasnettet.	DTU Energi	15.400.000 ²
Energinet	Opskalering af katalysator for brændselscelle	Projektet har fokus på udvikling af nye, billigere og mere effektive katalysatorer til PEM brændselsceller. Katalysatoren indeholder i dag det kostbare ædelmetal platin, så en væsentlig del af projektet drejer sig om at reducere behovet for platin for på den måde at reducere prisen på brændselscellerne.	DTU	15.300.000 ²
Energinet	MeGa-stoRE, Optimering og opskalering	Projektet bygger videre på et igangværende projekt og er en opskalering af konceptet. Ved hjælp af vindmølle fremstilles brint via elektrolyse, hvorefter brint og CO ₂ -delen i biogas omdannes til metan i en kemisk katalyse.	DTU Mekanik	6.000.000 ²
Energinet	Power2Hydrogen	Demonstration af et PEM-elektrolyseanlæg til produktion af brint til procesindustrien og transportformål. Projektet skal vise, hvordan et elektrolyseanlæg med dynamisk drift kan medvirke til at stabilisere et energisystem med fluktuerende elproduktion.	Air Liquide	28.100.000 ²

Nye bevillinger til brint og brændselsceller fra EUDP og Energinet.dk (ForskEL og ForskVE).

1. Der er tale om det ansøgte beløb, som kan blive ændret.
2. Beløbet kan blive ændret ved udarbejdelse af kontrakt mellem projektansøger og bevillingsgiver.

1200 nye elbiler på danske veje

Biler, der kører på el og brint, får nu ekstra medvind. I december uddelte Energistyrelsen cirka 31 millioner kroner til projekter, der fremmer udbredelsen af elbiler og støtter et landsdækkende netværk af brinttankstationer – som det første land i verden.

Pengene stammer fra Energifaftalens puljer til el, gas og brint til transport. De støttede projekter omfatter blandt andet 50 eldrevne håndværkerbiler, elbiler til hjemmeplejen og fire-fem nye brinttankstationer fordelt over hele landet.

– Der er ingen tvivl om, at el- og brintbiler stadig mangler det brede folkelige gennembrud i Danmark. Men biler, der kører grønt, er fremtiden. Derfor giver vi udviklingen et rygstød og støtter projekter, der kan hjælpe danske bilejere og virksomheder til at se biler, der kører på grønne drivmidler som et attraktivt alternativ til diesel- og benzinbiler, siger klima-, energi- og bygningsminister Rasmus Helveg Petersen i en pressemeddelelse.

Frygten for høj pris, begrænset rækkevidde og manglende viden gør, at mange danskere er tilbageholdne med at købe biler, der kører på grønne drivmidler. Mere end 99 procent

31 millioner støttekroner fra Energistyrelsen skal være med til at få flere elbiler på gaden og fremme et landsdækkende netværk af brinttankstationer.

af alle køretøjer på danske veje kører i dag på enten benzin eller diesel. Derfor har Energistyrelsen siden 2013 haft forsøgs- og partnerskabsordninger, der fremmer brugen af elbiler, plug-in hybridbiler og brintbiler.

– Det er kun et spørgsmål om tid, før der kommer elbiler, som prismæssigt er konkurrencedygtige med ben-

zin- og dieselmotorer. De udvalgte projekter er med til at styrke infrastrukturen og grønne køretøjer og bidrager med vigtig viden om hverdagsbrug og driftsomkostninger, siger Rasmus Helveg Petersen.

Puljerne vil i de kommende år føre til knap 1.200 nye elbiler, ladefaciliteter og flere brinttankstationer. TS

Nordjyske lastbiler og busser på biogas

I oktober 2014 indsatte Region Nordjylland biogasdrevne busser på ruten mellem Aalborg og Frederikshavn, og for nylig blev to af regionens lastvogne omstillet til biogas.

Omstillingen fra diesel til biogas skal vise, at Region Nordjylland er med helt fremme, når det drejer sig om miljøvenlig transport. Gassen, der leveres af HMN Naturgas, produceres lokalt i regionen. Naturgasselskabet har til formålet opstillet to tankstationer i henholdsvis Aalborg og Frederikshavn, der leverer certificeret CO₂-neutral biogas. Tankstationerne er of-

fentligt tilgængelige, så både private og erhvervsvirksomheder får mulighed for at skifte fossilt brændstof ud med biogas.

– Den nye løsning med biogas betyder, at lastvognene er CO₂-neutrale. Og selvom de er lidt dyrere i både indkøb og drift, har vi fra Regionsrådets side besluttet at gå forrest og støtte udviklingen og udbredelsen af miljøvenlig transport. Det vil gavne os alle sammen på sigt, præcis som det er tilfældet med de biogasbusser, vi for nyligt indsatte i den kollektive trafik i Nordjylland, siger regionsrådsformand Ulla Astman i en pressemeddelelse.

Region Nordjylland indgik i 2010 en aftale med Danmarks Naturfredningsforening om at blive landets første KlimaRegion. Det betyder blandt andet, at regionen har forpligtiget sig til at nedbringe CO₂-udledningen med to procent hvert år indtil 2025.

Region Nordjylland har fået støtte til de nye biogasdrevne lastvogne fra Energiministeriets pulje til gas i tung transport. TS